

LIETUVOS BANKO VALDYBA
N U T A R I M A S

DĖL RANGOVO CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2012 m. spalio 23 d. Nr. 03-227
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 197 straipsniu (Žin., 2003, Nr. 94-4246; 2011, Nr. 145-6816) ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 37 straipsnio 8 dalimi (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597; 2012, Nr. 76-3921), Lietuvos banko valdyba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisykles (priedama).

2. Pripažinti netekusiais galios:

2.1. Valstybinės draudimo priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valdybos 2002 m. balandžio 30 d. nutarimą Nr. 79 „Dėl Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 46-1779);

2.2. Valstybinės draudimo priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valdybos 2003 m. birželio 16 d. nutarimą Nr. N-234 „Dėl Valstybinės draudimo priežiūros tarnybos prie Finansų ministerijos valdybos 2002 m. balandžio 30 d. nutarimo Nr. 79 „Dėl Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2003, Nr. 58-2634).

VALDYBOS PIRMININKAS

VITAS VASILIAUSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos banko valdybos

2012 m. spalio 23 d. nutarimu Nr. 03-227

RANGOVO CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) reglamentuojamos statinio rangovo (toliau – rangovas) civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties (toliau – draudimo sutartis) sąlygos, draudimo sutarties šalių – draudiko ir draudėjo – ikisutartinės ir sutartinės teisės ir pareigos.

2. Generalinio rangovo civilinės atsakomybės privalomasis draudimas apima ir jo subrangovų civilinę atsakomybę. Įstatymų nustatytais atvejais, kai nėra generalinio rangovo, privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu privalo draustis visi rangovai. Draudėjas yra atsakingas už savo subrangovų pareigų vykdymą.

3. Sudarius draudimo sutartį, Taisyklėse nurodytos draudimo sutarties sąlygos tampa draudimo sutarties dalimi. Šalys draudimo sutartimi negali pakeisti imperatyvių teisės aktų reikalavimų.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. **Draudikas** – draudimo sutartį su draudiku sudariusi draudimo įmonė, teisės aktų nustatyta tvarka turinti teisę vykdyti rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo veiklą.

5. **Draudėjas** – rangovas, kuris sudarė draudimo sutartį su draudiku.

6. **Draudimo suma** – draudimo sutartyje nurodyta pinigų suma, kuria draudžiami draudėjo turiniai interesai.

7. **Draudimo įmoka** – draudimo sutartyje nurodyta pinigų suma, kurią draudėjas draudimo sutarties sąlygomis moka draudikui už draudimo apsaugą.

8. **Kontrolė** – tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai įsigytas arba valdomas įmonės akcijų (pajų ar kitokių kapitalo dalių) paketas, suteikiantis jo savininkams arba valdytojams teisę į daugiau kaip 20 procentų balsų juridinio asmens dalyvių susirinkime, taip pat teisę skirti (išrinkti) ar atšaukti administracijos vadovą, daugiau negu pusę valdybos arba stebėtojų tarybos narių (juos atitinkančių valdymo organų), faktiškai kontroliuoti susijusio asmens priimamus sprendimus (dėl didesnės negu kitų asmenų akcijų (pajų ar kitokių kapitalo dalių) dalies valdymo, sudarytų sutarčių ar kitų aplinkybių).

9. **Trečiasis asmuo** – asmuo, kuris Taisyklėse nurodytomis sąlygomis įgyja teisę į draudimo išmoką. Taisyklėse vartojama sąvoka „trečiasis asmuo“ apima ir statytoją (užsakovą). Trečiuoju asmeniu laikomas:

9.1. asmuo, kurio turtui padaryta žala dėl atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų. Žala turtui nustatoma įstatymų nustatyta tvarka;

9.2. asmuo, kurio sveikatai padaryta žala dėl atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų ir (ar) kuris pagal įstatymus turi teisę į žalos už asmens gyvybės atėmimą atlyginimą, kai asmens gyvybė buvo atimta dėl atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų.

10. Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nustatytas Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau - Civilinis kodeksas), Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos statybos įstatyme.

III. DRAUDIMO OBJEKTAS

11. Draudimo objektas yra draudėjo turtiniai interesai, susiję su draudėjo civiline atsakomybe už žalą, padarytą tretiesiems asmenims, kuri atsirado draudimo sutarties galiojimo metu ir šalių nustatyta laikotarpiu, kuris negali būti trumpesnis nei dveji metai, dėl draudimo sutarties galiojimo metu atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų.

12. Draudimo objektas nėra susijęs su draudėjo civiline atsakomybe už atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų metu padarytą žalą jo paties ar jo darbuotojų turtui ir (ar) sveikatai, gyvybei bei už žalą jų arba jų šeimos narių turtui, taip pat draudėjo civilinė atsakomybė už žalą, padarytą draudėjo (taip pat jo pavedimu ir sąskaita – trečiųjų asmenų) pagamintai ar patiektai produkcijai ir (ar) atliktų statybos darbų rezultatui. Draudimo objektas taip pat nėra susijęs su draudėjo civiline atsakomybe už dėl bet kokią kitą jo veiklą, nesusijusią su statinio statybos darbais.

IV. DRAUDŽIAMASIS ĮVYKIS

13. Draudžiamasis įvykis yra draudimo sutarties galiojimo metu ir per tokį terminą, kuris nustatytas Taisyklių 11 punkte, reikalavimo pateikimas draudėjui arba draudikui už trečiajam asmeniui padarytą žalą dėl draudėjo atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų pateikimas. Vienu draudžiamuoju įvykiu laikomas įvykis, įvykęs dėl tos pačios priežasties, nepaisant to, kad dėl šio įvykio gali būti pareikšti kelių trečiųjų asmenų reikalavimai. Jeigu žalos padarymo momento neįmanoma nustatyti, laikoma, kad žala padaryta tuo momentu, kai draudėjui buvo pareikštas pirmasis reikalavimas atlyginti nuostolius. Reikalavimo pateikimas pripažįstamas draudžiamuoju įvykiu, jeigu atitinka visas šias sąlygas:

13.1. pateiktas kaip rašytinė pretenzija arba ieškinys;

13.2. pareikštas draudimo sutarties galiojimo metu arba per šalių nustatytą terminą, ne trumpesnį, nei nurodyta Taisyklių 11 punkte;

13.3. pareikštas dėl žalos, kuri atsirado draudimo sutarties galiojimo metu arba per šalių nustatytą terminą, ne trumpesnį, nei nurodyta Taisyklių 11 punkte, dėl atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų;

13.4. pateiktas dėl statinio statybos darbų, atliekamų ir (ar) atliktų draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu;

13.5. pateiktas dėl Lietuvos Respublikos teritorijoje atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų.

14. Jei trečiajam asmeniui žala, kuri atsirado dėl atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų, padidėjo po to, kai trečiasis asmuo pareiškė draudėjui Taisyklių 13 punkte nustatytus kriterijus atitinkantį reikalavimą, vėlesnis pateikimas reikalavimo atlyginti padidėjusią žalą, net jei jis pareikštas pasibaigus terminui, kuris nustatytas Taisyklių 13 punkte, yra draudžiamasis įvykis.

V. NEDRAUDŽIAMASIS ĮVYKIS

15. Nedraudžiamasis įvykis yra reikalavimo atlyginti šią žalą (nuostolius) pateikimas:

15.1. neturtinę, jei draudimo sutartyje nenustatyta kitaip;

15.2. dėl draudėjo ar kitų asmenų prievolių įvykdymo užtikrinimo pagal sutartį ar įstatymą;

15.3. dėl draudėjo ar trečiųjų asmenų veiksmų, siekiant neteisėtai gauti draudimo išmoką;

15.4. dėl veiksmų, nesusijusių su rangovo veikla;

15.5. atsiradusią iš veiklos, kai draudėjas veikia kaip statinio projektuotojas, statinio statybos techninis prižiūrėtojas, gamintojas ar tiekėjas, nesvarbu, ar ta veikla verčiamasi tolygiai su jo statybos darbų veikla, kaip numatyta Taisyklėse, ar ne;

15.6. finansinę, nesusijusią su žalos padarymu turtui, asmens sveikatai, gyvybei ir (ar) neatsirandančią kaip žalos turtui, asmens sveikatai, gyvybei pasekmę;

15.7. dėl rangos sutarties įvykdymo termino praleidimo ir išlaidų sąmatos viršijimo;

15.8. finansinę, atsirandančią dėl įrenginio, kitos įrangos pajėgumo, našumo, veiksmingumo arba gaminamų produktų (teikiamų paslaugų) kokybės, kiekio, taip pat dėl negalėjimo naudotis įranga ar įrenginiais ir netekus pelno;

15.9. dėl statybos darbų trūkumų taisymo;

15.10. dėl sutarties neįvykdymo arba netinkamo įvykdymo, jeigu sutartyje nustatyta draudėjo civilinė atsakomybė viršija Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytą. Sutartyje nustatyta civilinei atsakomybei, viršijančiai Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytą civilinę atsakomybę, draudimo apsauga negalioja;

15.11. padarytą draudėjo tyčine veika, išskyrus socialiai vertingus tyčinius veiksmus (būtinoji gintis, pilietinės pareigos atlikimas ir kt.);

15.12. kurią draudėjas privalo atlyginti dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga pagal darbuotojų saugą reguliuojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus;

15.13. dėl oro, vandens, žemės užteršimo, išskyrus, kai tai atsitinka dėl staiga ir netikėto įvykio. Įvykis nėra staigus ir netikėtas, kai įvykio priežastis yra lėtas ar laipsniškas veiksnys arba pasikartojantys įvykiai. Kai teršiama dėl staiga ir netikėto įvykio, atlyginamos visos užteršimo valymo išlaidos ir tretiesiems asmenims padaryti nuostoliai;

15.14. tiesiogiai ar netiesiogiai padarytą dėl jonizuojančios spinduliuotės ar radioaktyviojo užteršimo arba dėl bet koks sprogstamo branduolinio mišinio ar komponento radioaktyviųjų, toksinių, sprogstamųjų ir kitų pavojingų savybių poveikio, įskaitant ir žalą (nuostolius), tiesiogiai ar netiesiogiai sukeltus, susijusius su arba atsiradusius dėl branduolinės reakcijos, branduolinės radiacijos, spinduliuotės ir (arba) radioaktyviosios taršos, nesvarbu, kad kiti veiksniai turėjo įtakos žalos atsiradimui ar reikalavimui;

15.15. susijusią su asbestu arba pusfabrikačiais, gaminiiais ar kitomis medžiagomis, turinčiomis savo sudėtyje asbesto, jeigu draudimo sutartyje nesusitarta kitaip;

15.16. kuri atsirado eksploatuojant motorines transporto priemones, išskyrus savaeigių sausumos darbo mašinų ir mechanizmų eksploatavimą bei motorinių transporto priemonių bazėje sumontuotų statybinės ir specialiosios paskirties mechanizmų naudojimą stacionarioje darbinėje padėtyje;

15.17. tiesiogiai ar netiesiogiai nulemtą arba susijusią su šiais įvykiais, neatsižvelgiant į tai, kad žalai (nuostoliams) atsirasti ar jos (jų) dydžiui galėjo turėti įtakos kitos priežastys ir aplinkybės:

15.17.1. karas, agresija, priešiški užsienio jėgų veiksmai, kariniai veiksmai (nesvarbu, ar buvo paskelbtas karas, ar ne), pilietinis karas, maištas, revoliucija, sukilimas, vidaus neramumai, pasiekę sukilimo, karinės arba neteisėtos jėgos panaudojimo mastą;

15.17.2. bet koks teroristinis aktas (sukėlęs pavojų daugelio žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui arba infrastruktūros objektams panaudojant arba grasinant panaudoti jėgą, pvz., sprogdinant, padegant, paskleidžiant radioaktyvias, biologines ar chemines kenksmingąsias medžiagas, preparatus ar mikroorganizmus ir pan., siekiant politinių, religinių, ideologinių ar etninių tikslų, taip pat ir paveikti ar įbauginti Vyriausybę ir (ar) visuomenę ar jos dalį);

15.18. padarytą draudėjui ir (ar) jo subrangovams bei jų darbuotojų turtui ir (ar) sveikatai, gyvybei, taip pat turtui, kurį draudėjas ir (ar) jo subrangovai valdo nuomos, panaudos, pasaugos ar kitos sutarties pagrindu;

15.19. kai reikalavimus dėl žalos turtui reiškia su draudėju susiję asmenys, jei draudimo sutartyje nenustatyta kitaip. Su draudėju susiję asmenys – juridiniai ar fiziniai asmenys, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja ar yra kontroliuojami draudėjo arba kartu su draudėju yra kontroliuojami trečiosios šalies, kaip nustatyta Taisyklių 8 punkte, taip pat draudėjo giminačiai, šeimos nariai ar asmenys, turintys su juo bendrą ūkį;

15.20. padarytą sausumos transporto priemonėms ir (ar) konteineriams jų pakrovimo ir (ar) iškrovimo metu, kai žala atsirado dėl jų pakrovimo ir (ar) iškrovimo;

15.21. padarytą vandens ir oro transporto priemonėms, jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip;

15.22. draudėjui vykdant sprogdinimo darbus, kai žala padaroma turtui, aplinkui esančiam mažesniu nei 150 m spinduliu, jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip;

15.23. dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo, taip pat nesąžiningos konkurencijos ir (ar) veiksmų, ribojančių konkurenciją;

15.24. padarytą vykdant savavališkos statybos darbus, arba žalą (nuostolius), atsiradusią vėliau kaip savavališkos statybos darbų pasekmė.

VI. DRAUDIMO SUMA IR DRAUDIMO ĮMOKA

16. Draudimo suma nustatoma draudiko ir draudėjo susitarimu ir nurodoma draudimo liudijime. Minimali draudimo suma negali būti mažesnė nei 150 000 litų vienam draudžiamajam įvykiui.

17. Jei draudikas išmoka dalį draudimo išmokos, draudiko prievolė dėl likusios draudimo sumos lieka galioti iki draudimo sutarties ir draudimo apsaugos termino pabaigos, išskyrus atvejus, kai draudimo sutartyje nustatyta, kad lieka galioti draudiko prievolė dėl visos draudimo sumos, neišskaičiuojant iš jos išmokėtų draudimo išmokų.

18. Draudimo įmokos dydį nustato draudikas, atsižvelgdamas į draudimo rizikos laipsnį. Draudimo įmokos dydis nurodomas draudimo liudijime.

19. Draudimo įmoką draudėjas moka grynaisiais pinigais. Šalių susitarimu draudimo įmoka gali būti vienkartinė arba mokama dalimis. Jei draudėjas laiku nesumoka draudimo įmokos dalies (išskyrus pirmąją draudimo įmokos dalį), nuo nesumokėtos sumos skaičiuojami delspinigiai, kurių dydis nustatomas šalių susitarimu, arba šalims nesusitarus – įstatymų nustatyta tvarka. Draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos dalies draudimo sutartyje nustatytu laiku, draudikas apie tai privalo pranešti draudėjui ir statytojui (užsakovui) raštu, nurodydamas, kad, per 15 dienų nuo pranešimo gavimo dienos draudėjui nesumokėjus draudimo

įmokos ar jos dalies, draudiko prievolės įvykus draudžiamajam įvykiui mokėti draudimo išmoką vykdymas bus sustabdytas ir atnaujintas tik tada, kai draudėjas sumokės draudimo įmoką.

20. Atsižvelgdami į draudimo rizikos pobūdį, draudikas ir draudėjas savo susitarimu gali nustatyti besąlyginę išskaitą, kuri negali būti didesnė kaip 10 000 litų ir privalo būti nurodyta draudimo liudijime. Besąlyginė išskaita – suma, kuria draudikas įvykus draudžiamajam įvykiui sumažina draudimo išmoką, jei draudimo išmoka mokama draudėjui. Jeigu draudimo išmoka mokama trečiajam asmeniui, draudikas nesumažina draudimo išmokos besąlygine išskaita, tačiau draudėjas ne vėliau kaip per 7 darbo dienas po to, kai draudikas išmoka draudimo išmoką trečiajam asmeniui, privalo sumokėti draudikui besąlyginę išskaitą. Draudikas privalo nedelsdamas informuoti draudėją apie draudimo išmokos mokėjimo trečiajam asmeniui dieną.

VII. DRAUDIMO SUTARTIES SUDARYMAS IR ĮSIGALIOJIMAS

21. Draudimo sutartis sudaroma raštu. Draudimo sutarties sudarymą patvirtina draudiko išduodamas rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijimas, kuriame privalo būti Civilinio kodekso 6.991 straipsnio 1-12 punktuose nurodyti rekvizitai, taip pat įrašas „Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijimas“ ir nuoroda į Taisyklės (pavadinimas, „Valstybės žinių“ numeris ir publikacijos numeris).

22. Draudėjas, ketindamas sudaryti draudimo sutartį, jei draudikas reikalauja, privalo pateikti rašytinį prašymą. Kai draudėjas pateikia rašytinį prašymą sudaryti draudimo sutartį, sudarius draudimo sutartį prašymas tampa sudėtine draudimo sutarties dalimi. Rašytinio prašymo turinį nustato draudikas.

23. Sudarydamas draudimo sutartį draudėjas privalo suteikti jam žinomą ir reikšmingą draudimo rizikai įvertinti ir draudimo sutarčiai sudaryti informaciją, kurią draudikas prašo nurodyti rašytiniame prašyme arba dėl kurios papildomai teiraujasi raštu, taip pat draudiko reikalavimu pateikti turimus dokumentus, reikšmingus draudimo rizikai įvertinti ir draudimo sutarčiai sudaryti.

24. Draudikas neturi teisės atsisakyti sudaryti draudimo sutartį, išskyrus tuos atvejus, kai draudėjas neįvykdo Taisyklių 23 punkte nustatytos pareigos. Draudiko atsisakymas sudaryti draudimo sutartį turi būti rašytinis ir gali būti skundžiamas teismui.

25. Jei draudėjas neįvykdo Taisyklių 23 punkte nustatytos pareigos ir draudikas, tai žinodamas, vis tiek sudaro draudimo sutartį, draudikas, negali remtis tuo, kad Taisyklių 23 punkte nustatyta pareiga neįvykdyta.

26. Draudimo sutartis laikoma sudaryta šalims susitarus ir įstatymų nustatyta tvarka išreiškus valią bei draudėjui sumokėjus draudimo įmoką ar pirmą jos dalį, jei šalys susitarė, kad draudimo įmoka yra mokama dalimis, iki draudimo liudijime nurodyto termino. Draudimo sutartis įsigalioja nuo šalių susitarimu nustatytos datos, kuri turi būti nurodyta draudimo liudijime, jei visa arba pirmą draudimo įmoką sumokama iki draudimo liudijime nurodyto termino.

VIII. DRAUDIMO SUTARTIES TERMINAS

27. Draudimo sutartis sudaroma terminui, kuris apima laikotarpį nuo vieno statinio statybos darbų pradžios iki pabaigos. Draudimo apsaugos terminas negali būti trumpesnis nei nustatytas Taisyklių 11 punkte.

28. Jei draudimo sutartis pasibaigė anksčiau, negu nustatyta Taisyklių 27 punkte, draudėjas privalo sudaryti naują draudimo sutartį.

29. Draudimo sutarties termino pradžia ir pabaiga nurodoma kalendorine data draudimo liudijime.

IX. DRAUDIMO RIZIKOS PADIDĖJIMAS ARBA SUMAŽĖJIMAS

30. Jei draudimo rizika padidėja po draudimo sutarties sudarymo dienos, draudėjas privalo informuoti draudiką apie draudimo rizikos padidėjimą Taisyklių 31 punkte nustatyta tvarka. Galimus draudimo rizikos padidėjimo atvejus draudikas raštu privalo nurodyti draudėjui sudarant draudimo sutartį, o draudėjas privalo raštu patvirtinti, kad su jais susipažino.

31. Draudėjas privalo nedelsdamas, tačiau ne vėliau kaip per 7 darbo dienas, draudikui raštu pranešti apie draudimo rizikos padidėjimą.

32. Padidėjus draudimo rizikai, draudikas turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba padidinti draudimo įmoką. Sudarydamas draudimo sutartį, draudikas raštu privalo nurodyti draudėjui tvarką, kuria vadovaujantis bus skaičiuojama padidinta draudimo įmoka, o draudėjas privalo raštu patvirtinti, kad susipažino su minėta tvarka.

33. Jei draudimo sutarties galiojimo metu paaiškėja, kad draudimo rizika sumažėjo, draudėjas turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba sumažinti draudimo įmoką. Galimus draudimo rizikos sumažėjimo atvejus draudikas raštu privalo nurodyti draudėjui sudarant draudimo sutartį, o draudėjas raštu privalo patvirtinti, kad su jais susipažino.

X. DRAUDĖJO PAREIGA PRANEŠTI APIE GALIMĄ DRAUDŽIAMĄJĮ ĮVYKĮ

34. Draudėjas privalo raštu nedelsdamas, tačiau ne vėliau kaip per 7 darbo dienas, pranešti draudikui apie kiekvieną reikavimą atlyginti žalą, kuris yra susijęs arba, draudėjo nuomone, gali būti susijęs su statinio statybos darbais, atliktais draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu. Jeigu draudėjas raštu nepraneša draudikui arba jo atstovui apie galimą draudžiamąjį įvykį per 7 darbo dienas, draudikas turi teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, atsižvelgdamas į tai, ar draudėjas savo pareigos neįvykdė tyčia ar dėl neatsargumo, išskyrus, kai įrodoma, kad apie draudžiamąjį įvykį draudikas sužinojo laiku, arba kai nepranešimas apie draudžiamąjį įvykį neturėjo įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką.

35. Draudėjas privalo raštu nedelsdamas pranešti draudikui apie visus įvykius ar aplinkybes, kurių pagrindu draudėjui gali būti pareikštas reikalavimas, nurodytas Taisyklių 34 punkte.

XI. DRAUDĖJO PAREIGOS ĮVYKUS DRAUDŽIAMAJAM ĮVYKIUI

36. Įvykus draudžiamajam įvykiui, draudėjas turi imtis jam prieinamų protingų priemonių galimai žalai sumažinti, laikydamasis draudiko nurodymų, jeigu tokie nurodymai draudėjui duoti. Draudikas atleidžiamas nuo žalos atlyginimo, jeigu žala atsirado dėl to, kad draudėjas sąmoningai nesiėmė jam prieinamų protingų priemonių šiai žalai sumažinti ar jos išvengti.

37. Draudikas privalo Taisyklių XVIII skyriuje nustatyta tvarka atlyginti draudėjui būtinas išlaidas, turėtas vykdant pareigą, nustatytą Taisyklių 36 punkte.

38. Be raštiško draudiko sutikimo draudėjas neturi teisės iš dalies ar visiškai pripažinti arba tenkinti reikavimą atlyginti žalą.

39. Jei draudėjui pareiškiamas ieškinys teisme, draudikas ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo draudėjo pranešimo apie pareikštą ieškinį dienos turi teisę reikalauti, kad draudėjas įgaliotų draudiko paskirtus asmenis atstovauti draudėjo interesams teisme. Draudėjas privalo įgalioti draudiko paskirtus asmenis atstovauti draudėjo interesams. Jei draudėjo interesams teisme atstovauja draudiko paskirti asmenys, draudikas Taisyklių XVIII skyriuje nustatyta tvarka privalo atlyginti draudėjui turėtas ir iš jo priteistas bylinėjimosi išlaidas, taip pat atlyginimo už atstovo pagalbą teisme išlaidas.

40. Jei draudėjas nevykdo Taisyklių 39 punkte nustatytos pareigos, draudikas neprivalo draudėjui atlyginti išlaidų, numatytų Taisyklių 39 punkte.

XII. ŽALOS DYDŽIO NUSTATYMO IR DRAUDIMO IŠMOKOS MOKĖJIMO NUOSTATOS

41. Draudimo išmoka gali būti mokama tik nustačius draudžiamojo įvykio faktą, aplinkybes ir žalos dydį. Teisę kreiptis dėl draudimo išmokos išmokėjimo turi draudėjas ir (ar) trečiasis asmuo.

42. Draudimo išmokos dydį nustato draudikas, atsižvelgdamas į padarytos žalos dydį. Žalos dydis nustatomas atsižvelgiant į Civilinio kodekso ir kitų teisės aktų nuostatas, įsiteisėjusį teismo sprendimą ar įsiteisėjusią teismo nutartį patvirtinti taikos sutartį civilinėje byloje pagal trečiojo asmens ieškinį draudėjui dėl žalos atlyginimo, trečiojo asmens ar kitų įstaigų bei įmonių, pagal teisės aktus turinčių teisę nustatyti žalos sveikatai dydį, išvadas.

43. Draudimo sutarties šalys atskiru susitarimu gali nustatyti, kad padarytos žalos dydį nustatys draudimo sutarties šalių paskirti nepriklausomi ekspertai. Šiuo atveju šalių susitarimu būtina nustatyti nepriklausomų ekspertų skyrimo, jų darbo apmokėjimo, atliekamo tyrimo ir išvadų pateikimo tvarką.

44. Draudimo išmoka negali viršyti draudimo sumos ir žalos dydžio, išskyrus atvejus, nurodytus Civilinio kodekso 6.1013 straipsnyje. Jeigu draudimo sumos nepakanka draudimo išmokoms visiems reikalavimo teisę į draudimo išmoką turintiems asmenims išmokėti, draudimo išmoka mokama proporcingai kiekvieno asmens patirtos žalos dydžiui.

45. Išmokėjęs draudimo išmoką, draudikas atgręžtinio reikalavimo teisę į draudėją ir jo subrangovus įgyja tik įstatymuose nustatytais atvejais, taip pat tada, kai draudikas atlygina žalą, padarytą vykdant statybos darbus, kai žalą padarė darbuotojai, apsvaigę nuo alkoholio, narkotikų, psichotropinių, toksinių, kitų svaigiuųjų medžiagų, taip pat kai vartojo alkoholį ar kitas svaigiąsias medžiagas po žalos padarymo iki jo aplinkybių nustatymo arba vengė blaivumo ar apsvaigimo patikrinimo. Visais kitais atvejais draudikas neįgyja atgręžtinio reikalavimo teisės į draudėją.

XIII. DRAUDĖJO KREIPIMASIS Į DRAUDIKA DĖL DRAUDIMO IŠMOKOS IŠMOKĖJIMO TRETIESIEMS ASMENIMS

46. Kad būtų išmokėta draudimo išmoka, draudėjas privalo pateikti draudikui šiuos dokumentus arba jų kopijas:

46.1. draudėjo užpildytą draudiko nustatytos formos prašymą išmokėti draudimo išmoką;

46.2. dokumentus, paaiškinančius statinio statybos darbų, dėl kurių atsirado žala, aplinkybes ir pasekmes;

46.3. trečiojo asmens reikavimą atlyginti žalą kartu su dokumentais, pateiktais draudėjui.

47. Draudikas draudimo išmoką moka konstatavus draudžiamojo įvykio faktą ir nustačius žalos dydį, bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tos dienos, kai gaunama visa informacija, reikšminga nustatant draudžiamojo įvykio faktą, aplinkybes ir pasekmes bei draudimo išmokos dydį. Jei draudimo sutartyje nustatyta, kad mokamos periodinės išmokos, šios sąlygos taikomos pirmai periodinei draudimo išmokai.

48. Draudikas, dėl savo kaltės praleidęs draudimo išmokos mokėjimo terminą, moka draudėjui arba trečiajam asmeniui įstatymuose ar šalių susitarimu nustatytus delspinigius.

49. Jei praėjus Taisyklių 47 punkte nustatytam terminui draudimo išmoka neišmokėta ar nepradėta mokėti, draudikas raštu privalo informuoti draudėją, trečiąjį asmenį ir motyvuotai nurodyti draudimo išmokos nemokėjimo priežastis.

50. Draudėjo ar trečiojo asmens reikalavimu draudikas privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo dienos, raštu pateikti išsamią informaciją apie draudžiamojo įvykio tyrimo eigą ir leisti draudėjo ir (ar) trečiojo asmens paskirtam atstovui stebėtojo teisėmis dalyvauti nustatant žalos dydį.

XIV. TREČIOJO ASMENS TIESIOGINIO REIKALAVIMO TEISĖ

51. Trečiasis asmuo turi teisę tiesiogiai reikalauti, kad draudikas, sudaręs su draudėju draudimo sutartį, išmokėtų draudimo išmoką. Kad būtų išmokėta draudimo išmoka, trečiasis asmuo privalo pateikti draudikui šiuos dokumentus ar jų kopijas:

51.1. trečiojo asmens reikalavimą išmokėti draudimo išmoką;

51.2. dokumentus, paaiškinančius statinio statybos darbų, dėl kurių atsirado žala, aplinkybes ir pasekmes.

52. Būtinės sąlygos, kad būtų įgyvendinta tiesioginio reikalavimo teisė, yra draudžiamojo įvykio buvimas, žalos dydžio nustatymas ir aplinkybė, kad draudėjas trečiajam asmeniui nėra atlyginęs žalos arba yra atlyginęs tik jos dalį.

53. Jei trečiasis asmuo pasinaudoja tiesioginio reikalavimo teise į draudiką, draudėjo ir draudiko teisės ir pareigos, nustatytos Taisyklėse, išlieka.

XV. DRAUDIMO IŠMOKOS MOKĖJIMAS UŽ ŽALĄ SVEIKATAI MOKĖJIMAS

54. Draudimo išmoka už žalą, padarytą trečiojo asmens sveikatai, išmokama vienu kartu.

55. Jei žala sveikatai dėl draudėjo vykdytos statinio statybos veiklos yra tęstinė, draudimo išmoka mokama periodiniais mokėjimais įstatymų nustatyta tvarka.

56. Pasikeitus žalai, padarytai trečiojo asmens sveikatai, draudimo išmoka perskaičiuojama įstatymų nustatyta tvarka.

57. Jei įstatymai suteikia teisę draudėjui atlyginti žalą sveikatai vienkartinę pinigų suma, draudikas gali, trečiojo asmens pageidavimu, išmokėti vienkartinę draudimo išmoką už visą padarytą ar atsiradusią žalą.

XVI. DRAUDIMO IŠMOKOS UŽ ŽALĄ, SUSIJUSIĄ SU ASMENS GYVYBĖS ATĖMIMU, MOKĖJIMAS

58. Draudimo išmoka už žalą, susijusią su asmens gyvybės atėmimu, tretiesiems asmenims išmokama periodiniais mokėjimais įstatymų nustatyta tvarka.

59. Jei įstatymai suteikia teisę draudėjui atlyginti žalą vienkartinę pinigų suma, draudikas gali asmens, pagal įstatymus ir Taisyklės turinčio teisę į žalos už asmens gyvybės atėmimą atlyginimą, pageidavimu išmokėti vienkartinę draudimo išmoką už visą padarytą ir atsiradusią žalą.

XVII. DRAUDIMO IŠMOKOS MOKĖJIMAS DRAUDĖJUI

60. Jei draudėjas yra atlyginęs žalą, draudimo išmoka mokama draudėjui tik tuo atveju, jei draudėjas buvo gavęs draudiko sutikimą atlyginti žalą arba įrodo, kad draudikas nepagrįstai sutikimo nedavė.

61. Jei draudėjas yra atlyginęs dalį žalos, draudimo išmoka mokama draudėjui tik tuo atveju, jei draudėjas buvo gavęs draudiko sutikimą atlyginti žalą arba įrodo, kad draudikas nepagrįstai nedavė šio sutikimo, ir jei draudikas trečiajam asmeniui yra išmokėjęs draudimo išmoką už neatlygintos žalos dalį.

XVIII. DRAUDĖJO IŠLAIDŲ ATLYGINIMAS

62. Draudėjo išlaidos, nustatytos Taisyklių 37 ir 39 punktuose, atlyginamos tik išmokėjus draudimo išmoką.

63. Atlyginamos išlaidos, nustatytos Taisyklių 37 ir 39 punktuose, kartu su draudimo išmoka negali viršyti draudimo sumos, išskyrus atvejus, nustatytus Civilinio kodekso 6.1013 straipsnyje.

64. Draudėjo išlaidos, turėtos laikantis draudiko nurodymų (Taisyklių 35 punktas) atlyginamos net ir tuo atveju, jei vėliau paaiškėja, kad reikalavimas atlyginti žalą buvo nedraudžiamasis įvykis. Draudėjo

išlaidos, turėtos siekiant sumažinti žalą ar stengiantis jos išvengti (Taisyklių 35 punktas), neatlyginamos, jei vėliau paaiškėja, kad reikalavimas atlyginti žalą buvo nedraudžiamasis įvykis.

65. Draudėjo išlaidos, nustatytos Taisyklių 39 punkte, atlyginamos tik tuo atveju, jei draudėjo interesams teisme atstovavo draudiko paskirti asmenys. Šios išlaidos atlyginamos net ir tuo atveju, jei vėliau paaiškėja, kad reikalavimas atlyginti žalą buvo nedraudžiamasis įvykis.

XIX. DVIGUBAS DRAUDIMAS

66. Įvykus draudžiamajam įvykiui ir nustatčius, kad dėl tos pačios rizikos draudėjas yra sudaręs draudimo sutartis daugiau nei su viena draudimo įmone, draudimo išmoką kiekviena draudimo įmonė moka proporcingai draudimo sutartyje nurodytai draudimo sumai, tačiau draudiko ir kitų draudimo įmonių išmokamos draudimo išmokos negali viršyti žalos dydžio.

XX. DRAUDIKO TEISIŲ IR PAREIGŲ PAGAL DRAUDIMO SUTARTĮ PERLEIDIMAS

67. Draudikas įstatymų nustatyta tvarka turi teisę perleisti savo teises ir pareigas pagal draudimo sutartis kitam ar kitiems draudikams.

68. Jeigu draudėjas nesutinka su draudiko ketinimu perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam draudikui, draudėjas turi teisę nutraukti draudimo sutartį per mėnesį nuo teisių ir pareigų perleidimo dienos. Šiuo atveju draudėjui grąžinama draudimo įmoka už nepanaudotą draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

XXI. DRAUDIMO SUTARTIES NUTRAUKIMAS IR PAKEITIMAS

69. Draudimo sutartis nutraukiama ir keičiama teisės aktų nustatyta tvarka.

70. Nutraukus draudimo sutartį, draudėjui grąžinama sumokėta draudimo įmoka, iš kurios draudikas turi teisę išskaičiuoti sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas (ne daugiau kaip 15 procentų visos draudimo įmokos), draudimo įmokos dalį už iki draudimo sutarties nutraukimo dienos suteiktą draudimo apsaugą.

71. Visi Taisyklėse numatyti šalių susitarimai turi būti rašytiniai ir pasirašyti abiejų draudimo sutarties šalių.

XXII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

72. Visi draudimo sutarties šalies pranešimai kitai draudimo sutarties šaliai turi būti teikiami raštu. Draudimo sutarties šalis privalo nedelsdama informuoti kitą šalį apie buveinės ar nuolatinės gyvenamosios vietos adreso pasikeitimą.

73. Draudimo sutarties sąlygas, neaptartas Taisyklėse, reglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai.

74. Visi draudėjo, draudiko ir trečiųjų asmenų ginčai, kylantys dėl draudimo sutarties ar susiję su ja, sprendžiami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

75. Taisyklės su vėlesniais pakeitimais ir papildymais turi būti paskelbtos draudiko interneto tinklalapyje.